
Waddencafé Waddendorpen

21 september 2023, 19:00-21:30
Het Spijslokaal, Warffum

Tafelgasten Waddencafé:

Roby Lalkens	biologische tuinder Eikemaheert
Mees Breuker	Dorpsbewoner en actief voor jeugdsoos Den Andel
Sara Koek	Wadden Jongerenennetwerk (in oprichting)
Wilbert van de Kamp	Gespreksleider

Tijdens de Landschapstriënnale [L]2023 Dynamische Waddendelta worden vier Waddencafe's voor jongeren georganiseerd door het Waddenfonds, de Waddenacademie, [L]2023 en in samenwerking met het Wadden Jongerenennetwerk (in oprichting). De cafe's gaan over de thema's Waddenlandbouw, Waddendijken, Waddendorpen en Waddenhavens op respectievelijk 7, 14, 21 en 28 september. Op Tijdens het Waddensymposium op 29 september 2023 wordt in Harlingen het resultaat gepresenteerd.

Tijdens dit Waddencafé is dieper ingegaan op het thema Waddendorpen. Blijf je wonen aan het Wad, of verhuizen naar de stad? Wat maakt het Waddengebied voor jongeren aantrekkelijk en wat niet? Mis je iets of is het juist de rust en openheid die ervoor zorgt dat je je hier thuis voelt? Hoe zie jij de plus- en minpunten van het wonen in een Waddendorp (of daarbuiten) voor je en wat zou de dorpen en het landelijk gebied nóg mooier, beter of leuker maken?

Het Waddencafé begon met een korte introductie van de tafelgasten en de aanwezigen in de zaal. De tafelgasten waren: Sara Koek, student aan de opleiding Kust- en Zeemanagement en betrokken bij het Wadden Jongerenennetwerk; Mees Breuker, actieve dorpsbewoner die zich onder andere inzet voor de jeugdsoos in Den Andel; en tot slot Roby Lalkens, tuinder op de Eikemaheert. Na de voorstelrondes nam Wilbert het woord. De avond was opgedeeld in twee onderdelen. Het eerste deel ging over de voorzieningen en activiteiten die belangrijk zijn en de gebreken in een (Wadden)dorp. Na de pauze werd gekeken naar oplossingen en mogelijkheden om de leefbaarheid in een dorp te behouden.

Een leefbaar dorp

Jongeren blijven vaak in hun dorp of keren terug vanwege hun roots en vriendschappen. Het succes van een leefbaar dorp ligt, zoals Sara benoemde, vaak bij horecagelegenheden waar jongeren kunnen samenkomen zonder ver te hoeven reizen voor een gezellig drankje. Mees voegde hieraan toe dat ze zelf een jeugdsoos in Den Andel hebben gerealiseerd, wat jongeren bij elkaar brengt.

Er werden ook voorbeelden uit de zaal genoemd, zoals het organiseren van dorpsfeesten, zelfs als dit maar eens in de twee jaar gebeurt, draagt dit bij aan sterke sociale binding in het dorp. Verder werd een buurtwinkel genoemd voor kleine boodschappen, en sportfaciliteiten werden als belangrijk ervaren voor gezamenlijke activiteiten en sociale interactie.

Tot slot werden openbaar vervoer en een basisschool in het dorp genoemd als belangrijk, hoewel dit misschien niet direct voor jongeren van belang lijkt, wordt het cruciaal wanneer ze zelf kinderen krijgen.

Voorzieningen en faciliteiten zijn van belang, maar het begint volgens Mees bij de mensen zelf. Als de bewoners van een dorp een sterke onderlinge band hebben, is er niet veel nodig. Als de mensen echter niet initiatiefrijk zijn, worden er weinig activiteiten georganiseerd en vinden mensen elkaar ook minder snel. Roby benoemde dit als iets dat zij zelf hebben ervaren. Nadat ze van Amsterdam naar het platteland verhuisden, zochten ze actief contact met de gemeenschap. Wat goed werkte was de openheid van hun burens. Zonder zulke bewoners is het moeilijker om contacten te leggen in een dorp.

Betaalbare huisvesting

Als aanvulling op de benodigde voorzieningen en faciliteiten merkte Mees op dat betaalbare huisvesting essentieel is om jongeren in dorpen te houden. Momenteel worden starterswoningen vaak opgekocht als tweede woningen door mensen uit de Randstad, waardoor de huidige inwoners worden verdrongen. Hierdoor hebben jongeren weinig kans op de woningmarkt. Er zijn verschillende oplossingen mogelijk, en voorbeelden uit andere gebieden kunnen hierbij helpen.

Na de pauze werd gekeken naar oplossingen om jongeren in dorpen te behouden, waarbij het bouwen en realiseren van woningen.

Oplossingen voor betaalbare huisvesting

Als voorbeeld voor woningbouw werd 'Woldwijk' genoemd, een gebied in Ten Boer waar de vrijheid is gegeven aan een groep mensen om het gebied te bebouwen met onder andere Tiny Houses en zo hun eigen wijk te creëren. Het zou wenselijk zijn als de gemeente actief zou faciliteren bij het bouwen van Tiny Houses of appartementen. Momenteel legt de gemeente veel regels op, wat veel initiatieven belemmert.

In de stad worden gedeelde woningen veel gebruikt, maar de aanwezigen gaven aan dat dit niet de eerste keuze is om jongeren in dorpen te houden. Veel jongeren zijn opgegroeid in vrijstaande huizen en zijn terughoudend om in kleine ruimtes met gedeelde voorzieningen te wonen.

Daarnaast werd het opknappen van gebouwen tot appartementen genoemd als een mogelijke oplossing. In Warga, Friesland, hebben jongeren een café gerenoveerd en omgebouwd tot appartementen, die ze verhuren aan dorpsbewoners. Dit soort initiatieven zouden mogelijk ook in andere dorpen kunnen plaatsvinden. Mees benoemde dat veel jongeren geïnteresseerd zijn in dergelijke initiatieven, maar vaak niet weten hoe ze het moeten aanpakken. Meer communicatie en begeleiding zijn belangrijk om jongeren te stimuleren om iets te kopen en te realiseren.

Tot slot werd ook het bewustzijn van dorpsbewoners benadrukt. Het is mogelijk om huizen te gunnen aan jongeren die waarde hechten aan het dorp, waardoor jongeren niet naar andere dorpen of steden vertrekken.

Conclusie

Er is geen eenduidig antwoord op de vraag hoe je een leefbaar dorp creëert en behoudt. Een ontmoetingsplek in welke vorm dan ook is essentieel, evenals de betrokkenheid van alle bewoners.

Daarnaast is betaalbare huisvesting cruciaal om jongeren in dorpen te behouden. Het verbouwen van bestaande gebouwen tot appartementen werd vaak genoemd, maar het gunnen van woningen aan actieve jongeren is ook essentieel voor een leefbaar dorp.

